

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/71/2017
Identifikačné číslo spisu: 8112233609
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8112233609.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: INFORAMA a. s., so sídlom Mlynské Nivy 54, Bratislava, IČO: 35 729 864, proti žalovanému: PR Slovakia, spol. s r. o., so sídlom Čapajevova 23, 080 01 Prešov, IČO: 31 670 300, právne zast. JUDr. Lýdia Farbakyová, advokátka so sídlom Floriánova 12, 080 01 Prešov, o zaplatenie 6 985,68 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7Cb/58/2013, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 23. mája 2017, č. k. 5Cob/12/2017-205, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 17. februára 2014, č. k. 7Cb/58/2013-73 zamietol návrh žalobcu na pripustenie zmeny subjektov na strane žalobcu.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca doručil súdu dňa 15. októbra 2012 žalobu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 6 985,68 eur spolu s náhradou trov konania. Podaním z 08. januára 2014, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené 12. januára 2014 žalobca navrhol, aby konajúci súd v súlade s ust. § 92 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) pripustil zmenu subjektov na strane žalobcu tak, že na miesto doterajšieho žalobcu spoločnosti FINIMO a. s., so sídlom Mlynské Nivy 54, Bratislava, IČO: 31 384 277 vstúpi spoločnosť INFORAMA a. s. so sídlom Mlynské 54, Bratislava, IČO: 35 729 864. Uvedený návrh odôvodňoval tou skutočnosťou, že žalobca sa ako oprávnený v exekučnom konaní vedenom na exekútorskom úrade JUDr. Ľubomíra Pekára, č. EX 6592/11, voči žalovanému ako dlžníkovi povinného (povinným bola spoločnosť INFORAMA a. s.) domáhal zaplatenia peňažnej pohľadávky, pričom uznesením Okresného súdu Bratislava II zo 14. novembra 2013, sp. zn. 0Er 2476/2011 bolo exekučné konanie zastavené. Žalobca má za to, že právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení exekúcie stráca oprávnený aktívnu legitimáciu a v plnom rozsahu sa obnovuje aktívna vecná legitimácia povinného (spoločnosti INFORAMA a. s.) vo vzťahu k

pohľadávke voči žalovanému. Súd prvej inštancie nepovažoval zastavenie exekučného konanie za takú právnu skutočnosť, s ktorou by právne predpisy spájali prevod resp. prechod práv, ktoré sú predmetom tohto sporu, preto návrh žalobcu zamietol.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, ako aj spoločnosť INFORAMA a. s. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. augusta 2014, č. k. 5Cob/38/2014-100 na odvolanie žalobcu rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Svoje rozhodnutie odôvodnil najmä tým, že v rámci konania o poddĺžnickej žalobe sa nemôže stať žalobcom povinný a ak by súd takúto zmenu pripustil, poprel by zmysel poddĺžnickej žaloby. Žalobca získal oprávnenie domáhať sa vo vlastnom mene od dlžníka povinného vyplatenia pohľadávky na základe osobitného procesného oprávnenia podľa § 109 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“), teda pohľadávky nezískal prevodom ani prechodom, preto ani spätné zánikom procesného oprávnenia neprichádza k prevodu, či prechodu tejto pohľadávky na povinného. Proti tomuto rozhodnutiu odvolací súd uznesením zo 18. septembra 2014, č. k. 5Cob/38/2014-102 pripustil dovolanie a zároveň odmietol odvolanie spoločnosti INFORAMA a. s., keďže v čase podania odvolania táto nebola účastníkom konania.

4. Žalobca podal proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 2015, č. k. 4Obdo/76/2014-132 odmietnuté ako neprípustné.

5. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. novembra 2016, sp. zn. II. ÚS 543/2016 bolo uznesenie Krajského súdu v Prešove z 28. augusta 2014, sp. zn. 5Cob/38/2014 zrušené a vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Odvolací súd následne uznesením z 23. mája 2017, č. k. 5Cob/12/2017-205 zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že pripustil, aby namiesto doterajšieho žalobcu vstúpila do konania spoločnosť INFORAMA a. s. a v II. výroku odvolanie spoločnosti INFORAMA a. s. odmietol. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na právny záver vyjadrený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky o strate aktívnej legitímácie oprávneného v konaní o poddĺžnickej žalobe a o obnovení aktívnej legitímácie povinného v situácii, kedy dôjde k zastaveniu exekučného konania. Právoplatné rozhodnutie o zastavení exekučného konania je preto možné v konaní o poddĺžnickej žalobe považovať za právnu skutočnosť, s ktorou je spojený prechod práv a povinností z oprávneného na povinného spĺňajúc predpoklady podľa § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. Nepripustenie zmeny navrhovanej žalobcom by mala porovnateľný následok ako neuplatnenie práva na zaplatenie pohľadávky oprávneným poddĺžnicou žalobou podľa § 109 ods. 2 Exekučného poriadku, čo by mohlo viesť k vzniku zodpovednosti oprávneného za škodu, ktorá by tým povinnému vznikla. Odvolanie spoločnosti INFORAMA a. s. odmietol z dôvodu, že nie je účastníkom konania, preto nebola oprávnenou osobou na podanie odvolania.

7. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti meniacej uznesenie súdu prvej inštancie (I. výrok) podal dovolanie žalovaný vychádzajúc pri jeho prípustnosti z ust. § 421 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“). Žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8. júna 2016, sp. zn. I. ÚS 377/2016, v ktorom mal byť vyslovený záver, že v poddĺžnickej spore je vylúčené, aby po zastavení exekúcie prišlo k zámene účastníkov podľa § 92 ods. 2 O. s. p. v tom smere, že žalujúceho oprávneného nahradí povinný, ktorému inak aj počas exekúcie svedčila aktívna vecná legitímácia voči svojmu dlžníkovi. Z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia preto žalovaný dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že návrh žalobcu zamietne, alternatívne, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. K dovolaniu žalovaného doručil súdu svoje vyjadrenie pôvodný žalobca spoločnosť FINIMO a. s., v ktorom poukázal na tú skutočnosť, že žalovaným predložené rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky bolo v skutočnosti uznesením, ktorým bola sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

Pôvodný žalobca aj naďalej zotrval na argumentácii prezentovanej v doterajšom konaní. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení exekúcie stratil žalobca procesné postavenie oprávneného v exekučnom konaní a akékoľvek právo na vyplatenie pohľadávky proti dlžníkovi povinného. Týmto dňom zároveň vstúpila spoločnosť INFORAMA a. s. opätovne do všetkých práv uplatniteľných proti svojmu dlžníkovi. Dovolaciemu súdu navrhuje, aby dovolanie žalovaného odmietol ako neprípustné alebo zamietol ako nedôvodné.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas riadne zastúpený dovolateľ (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok bol podaný osobou, ktorá na to nie je oprávnená, preto je potrebné dovolanie odmietnuť (§ 447 písm. b/ C. s. p.).

10. Dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania neobmedzuje len na objektívne podmienky prípustnosti, ale skúma aj podmienky subjektívne. Aby najvyšší súd mohol pristúpiť k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, je potrebné ustáliť záver o naplnení oboch týchto aspektov.

11. Vo vzťahu k naplneniu subjektívnej podmienky prípustnosti dovolania je zásadným posúdenie, či dovolanie podala sporová strana, v ktorej neprospech bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Právo na podanie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemá ten účastník (teraz strana, pozn. dovolacieho súdu), ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach (R 40/1993). Nie je pritom právne významný subjektívny názor sporovej strany o spôsobenej ujme, ale objektívne zistenie, že mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie skutočne ujmu sporovej strane privodilo a spôsobenú ujmu je možné odstrániť zrušením tohto rozhodnutia.

12. Predmetom rozhodnutia odvolacieho súdu v časti napadnutej dovolaním bol návrh žalobcu na pripustenie zmeny subjektu na strane žalobcu, pričom zamietajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo odvolacím súdom zmenené tak, že odvolací súd návrhu žalobcu vyhovel a zmenu na strane žalobcu pripustil.

13. Podľa aktuálnej právnej úpravy (§ 80 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj podľa právnej úpravy účinnej v čase podania návrhu žalobcom (§ 92 ods. 2 a 3 O. s. p.) na zmenu subjektu na strane žalobcu nie je potrebný súhlas žalovaného. Keď právna úprava ingerenciu žalovaného vo forme udelenia súhlasu s takouto zmenou nepredpokladá, je možné dospieť k záveru, že či už pripúšťajúce alebo zamietajúce rozhodnutie o takomto návrhu žalobcu, nie je spôsobilé privodiť žalovanému ujmu na jeho právach a ani prípadné úspešné uplatnenie opravného prostriedku proti takémuto rozhodnutiu postavenie žalovaného ako sporovej strany nezlepší.

14. Aj v doterajšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu bol vyjadrený názor, že predpokladom pre vyhovenie návrhu v zmysle § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. (teraz § 80 C. s. p.) je preukázanie formálnych podmienok (že nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva na iného, ďalej že sa táto právna skutočnosť týka práva alebo povinnosti doterajšieho účastníka konania, že táto skutočnosť nastala po začatí konania, a napokon, že nadobúdateľ práva súhlasí so vstupom do konania, ak má nastúpiť na miesto doterajšieho navrhovateľa). V štádiu, pri ktorom súd posudzuje splnenie uvedených predpokladov, skúma tvrdenia, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť takéhoto procesného návrhu, len z hľadiska ich možnosti (spôsobilosti) vyvolať tvrdený právny účinok - prevod alebo prechod práva na iného. Osobitne treba podčiarknuť, že posúdenie toho, či k prevodu alebo prechodu práva skutočne došlo, je vyhradené až rozhodnutiu vo veci samej - pri skúmaní vecnej legitímácie účastníka konania (viď rozhodnutie najvyššieho súdu z 28. februára 2008, sp. zn. 3Cdo/251/2006). Otázkou, či tvrdené právo (povinnosť), ktoré malo byť prevedené alebo malo prejsť na iného, tu naozaj je alebo či skutočne bolo prevedené, sa súd nezaoberá, lebo sa týka už posúdenia veci samej, ku ktorému sa vyjadruje len v rozhodnutí vo veci samej. Ten, kto návrh podáva, je povinný tvrdiť rozhodné okolnosti a nesie nepriaznivé následky vyplývajúce z toho, že nebudú v konaní zistené (viď rozhodnutie najvyššieho súdu z 27. novembra 2007, sp. zn. 4Cdo/113/2006). Úlohou konajúceho súdu je v prípade obdobného návrhu na zmenu subjektov na strane žalobcu skúmať splnenie formálnych

predpokladov a aj prípadné nesprávne rozhodnutie v tejto veci (t. j. že prevod alebo prechod práva nenastal a napriek tomu bolo rozhodnuté o pripustení zmeny žalobcu, za predpokladu, že pôvodný žalobca aktívnou vecnou legitímáciou skutočne disponoval, inak by procesným výsledkom konania malo byť bez ohľadu na zmenu žalobcu zamietnutie žaloby), nie je spôsobilé privodiť ujmu žalovanému, keď uvedený postup by mal znamenať procesný úspech v spore žalovaného, premietnutý do zamietnutia žaloby, z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácie (nového) žalobcu. Súčasťou rozhodovania o návrhu na zmenu subjektov na strane žalobcu teda nie je prejedikovanie rozhodnutia vo veci samej v časti vecnej legitímácie žalobcu, ale len posúdenie žalobcom tvrdených skutočností opodstatňujúcich ním navrhovanú zmenu z hľadiska toho, či tieto skutočnosti po formálnej stránke môžu spôsobiť prevod alebo prechod žalobcom tvrdených práv.

15. Je preto možné uzavrieť, že žalovanému nebola rozhodnutím odvolacieho súdu spôsobená ujma, preto nie je osobou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

16. Keďže najvyšší súd pri skúmaní subjektívnej podmienky prípustnosti dovolania dospel k vyššie uvedenému záveru, bolo potrebné dovolanie žalovaného ako podané neoprávnenou osobou podľa § 447 písm. b/ C. s. p. odmietnuť.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.